

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE İNTERNET KULLANIMLARI

Gülcan NUMANOĞLU*

Şafak BAYIR**

Öz

Araştırmanın amacı; ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin İnternette yararlanma durumlarını sınıf düzeylerine göre belirlemektir. Betimsel araştırmanın çalışma grubunu, 2009-2010 öğretim yılında Ankara'da devlet ilköğretim okuluna devam eden 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmacılar ve alan uzmanları tarafından geliştirilen anketteki verilerin analizinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Sonuçta: 6 ve 7. sınıfların ödev araştırma yapmak, 8. sınıfların müzik dinlemek ve video seyretmek için İnternette yararlandığı; öğrencilerin öğretmenlerinin İnternette girecekleri adresler konusunda kendilerine önerilerde bulunmadıkları; istedikleri kaynaklara İnternette ulaşabildikleri; 7 ve 8. sınıf öğrencileri İnternetin bağımlılığa neden olduğunu belirttikleri, bağlandıkları İnternet sitelerini ailelerinin kontrol etme durumlarının 8. sınıfta daha az olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İlköğretim II. Kademe Öğrencileri, Sınıf Düzeyi, İnternet Kullanımı.

Abstract

The objective of the research is to determine the Internet usage of primary education second stage students in terms of grades. The study group of this descriptive research consists of 6th/7th/8th/ grades students attending a primary education state school in Ankara in the 2009-2010 academic year. Frequencies and percentages were utilised in the analyses of the data included in the questionnaire developed by researchers and field specialists. As a result, the following issues were found out respectively: 6th and 7th grades students use İnternet in order to do research for their homework, 8th grade students benefit from İnternet for listening music and watching video, their teachers do not recommend any website addresses to them, students state that they can access various resources that they want via İnternet, 7th and 8th grades students state that İnternet causes addiction, the parents of 8th grades students control websites that the students access less than the others compared to other grades.

Keywords: Primary Education Second Stage Students, Grade Level, İnternet Usage.

* Yazışma adresleri: Uzman, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, numan@ankara.edu.tr,

** Yrd.Doç.Dr., Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, safakbayir@karabuk.edu.tr

Giriş

İçinde bulunduğumuz bilişim çağında İnternet teknolojilerinde yaşanan değişim ve gelişim gerek hizmet ve üretim sektöründe gerekse bireylerin yaşam tarzlarında değişiklikler meydana getirmektedir. Sağlık, vatandaşlık işlemleri, eğitim vb. hizmet sektörlerinde İnternet teknolojilerinin kullanımında çeşitlilik ve artış yaşanmaktadır. İnternet genel anlamda; bir bilgisayarın birbirleriyle bağlantılı milyonlarca bilgisayardan herhangi biriyle veri, ileti, dosya vb. alışverişi yapmasına olanak sağlayan, birbirleriyle bağlantılı bilgisayar sistemi şeklinde tanımlanabilir. İnternet “ağların ağı” ya da “bilgi otopanı” şeklinde de adlandırılmaktadır. Çünkü araştırma, öğrenme, iletişim, eğitim gibi her türlü ortamı içinde barındırdığından bireyler istedikleri her türlü bilgiye istedikleri zaman buradan ulaşabilmektedirler.

Nisan 2009’da yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye’de 15 yaşın üzerinde yaklaşık 17,8 milyon kişi, evinde ya da iş yerinde İnternet kullanmaktadır. Bu kişiler, İnternette ayda 32 saat ve bu zaman zarfında da ortalama 3044 sayfa görüntülemektedir. Kullanıcıların üçüncü sırada sosyal paylaşım sitelerini tercih etmesi dikkat çekici bir durumdur (Comscore, 2009). 2010 dünya nüfusunun yaklaşık olarak %25’i İnternet kullanıcısıdır (Budde, 2011). 30 Haziran 2010 tarihi itibarıyla Avrupa’daki ilk 10 ülke arasında 35 milyon İnternet kullanıcısı ile beşinci sırada bulunan Türkiye, dünyada İnternet kullanıcı sayısı en yüksek ülkeler arasında %35’lik bir payla 12. sırada yer almaktadır (İWS, 2010).

Yaşantımızda bu kadar önemli ve vazgeçilmez bir teknoloji haline gelen İnternete ilişkin Türkiye’de yapılan araştırmalarda öğrencilerin; bilgisayar oyunlarına ilgi gösterdikleri, dış dünya ile iletişimlerini bilgisayar üzerinden kurdukları, bilgisayar başında uzun zaman geçirdikleri, bilgisayarı arkadaş olarak gördükleri, iletişimde anında cevap almayı istedikleri ve boş zamanlarının çoğunu İnternette geçirdikleri gibi bulgulara ulaşılmıştır (Şahin, 2009). Ancak, İnternet ortamında kontrolsüz bir şekilde dolaşan çocuğun karşısına pornografi, uyuşturucu, alkol, hırsızlık veya yasadışı örgütlere ait siteler çıkabilmekte ve sanal ortamda yapılan sohbetler çocuk için tehlikeli durumlar yaratabilmektedir (Arnas, 2005).

Alan yazında İnternet kullanımına ilişkin araştırmalara bakıldığında; öğretmenler (Akkoyunlu, 2001; Sabancı, 2005; Horzum, 2010), öğretim elemanları ve üniversite öğrencileri (Demir, 2001; Küçük, 2002; Doğan, 2004; Köse, Gencer ve Gezer, 2007; Çatlıoğlu ve Kutluca, 2008; Tel ve Köksalan, 2009), ilk ve ortaöğretim öğrencileri (Bakay, 2001; Ersoy, 2002; Ersoy ve Yaşar, 2002; Orhan ve Akkoyunlu, 2004; Tuti, 2005; Beşli 2007; Ayık, 2008; Yükselgün, 2008; Kavuk, 2011) gibi değişik çalışma gruplarında; öğrencilerin İnternet kullanım alışkanlıkları-doyumları,

amaçları (Özkul ve Mutlu, 2000; Mutlu ve Gülen, 2002; Özenç-Uçak, 2007; Balcı ve Ayhan, 2007; Aydın, Taşdemir, Üçüncü, Gedik ve Yıldırım, 2008; Fidancıoğlu, Beydağ, Gök-Özer, Kızılkaya, 2009; Okay, 2010), İnternet bağımlılığı (Cengizhan, 2003; Balta ve Horzum, 2008; Karaman ve Kurtoğlu, 2009; Günüş, 2009; Döner, 2011), ailelerin tutum ve görüşleri (Gökçearslan, 2005; Aksüt, Özer, Gündüz ve Kaşıkçı, 2008), öğrencilerin İnternet öz-yeterlikleri (Gündüz ve Özdiñ, 2008), tutum ölçęđi geliştirme (Tavşancıl ve Keser, 2001, 2002) gibi değişik konularda olduğu görölmektedir.

İnternet bağımlılığı, siber zorbalık/siber kurbanlık açısından konuya bakıldığında ergenlik dönemindeki çocukların en büyük risk grubunu oluşturduğu söylenebilir. İnternetin artık yaşamımızın bir parçası olduğu gerçeğinden hareketle, genç nesilleri İnternet ortamından gelebilecek olası tehlikelerden koruyabilmek ve ilköğretim düzeyindeki öğrencilere bilinçli İnternet kullanımının eğitim süreci içerisinde öğretmenler ve aileleri aracılığıyla verilebilmesi için öğrencilerin, İnternet kullanımlarına ilişkin değerlendirmelerinin ortaya konmasına ihtiyaç olduğu görölmektedir. Bu çalışmanın amacı; ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin İnternette yararlanma durumlarını sınıf düzeylerine göre belirlemektir.

Yöntem

Tarama modelindeki araştırmanın çalışma grubunu, 2009-2010 öğretim yılında Ankara'da bir devlet ilköğretim okuluna devam eden II. kademe öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma; 6, 7 ve 8. sınıflardaki toplam 494 öğrenciden ulaşılabilen 482 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ancak, 11 anketin geçersiz sayılmasıyla araştırma 471 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan toplam 471 öğrencinin; %33,8'i 6. sınıf, %32,7'si 7. sınıf ve %33,5'i de 8. sınıf öğrencisi ve; % 43,9'u kız, %55,4'ü erkektir. Bu öğrenci profilinin değişik illerde yapılmış - Döner'in (2011) Afyonkarahisar ve Kavuk'un (2011) Bolu'da yaptığı - araştırmalardaki öğrenci dağılımına büyük benzerlik gösterdiği de görölmektedir. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen; geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları uzman görüşleri ve bir ön uygulamaya dayalı olarak yürütölen "İnternet Kullanım Anket Formu" aracılığıyla toplanmıştır. İnternet Kullanım Anket Formu, bilgisayar/İnternet sahibi olma; İnternette yararlanma amaçları, İnternette girecekleri adresleri belirleme durumları, İnternette dolaşmanın yararları/sakıncaları, İnternet kullanımına ilişkin aile görüşleri boyutlarında öğrencilerden görüş almaya yönelik sorular içermektedir. Araştırmacılar ilköğretim okuluna giderek veri toplama aracını uygulamışlardır. Elde edilen verilerin analizinde frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin Genel Özellikleri

Araştırma kapsamına giren 6. sınıfların %31,8'inin, 7. sınıfların %30,1'inin, 8. sınıfların ise %32,3'ünün evinde bilgisayar bulunmaktadır. Öğrencilerin sınıflarına göre İnterneti kullanma durumları sırasıyla; %31,2, %30,6, %31 ile evet iken; yine aynı sırayla kullanmama durumları ise %2,5, %2,1, %2,3'tür.

En yüksek oranda 6., 7. ve 8. sınıflar sırasıyla; %18,7, %16,3 ve %15,7 ile ilk kez İnterneti evlerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca elde edilen bulgulardan öğrencilerin sınıfları büyüdükçe ilk kez İnterneti kullanma yeri olarak İnternet kafeyi seçtikleri görülmektedir (6. sınıfta İnternet kafede kullanma %4,7, 7. sınıfta %6,4, 8. sınıfta %8,3'tür). Taşpınar ve Gümüş'ün (2005) yaptıkları araştırmada da İnternet kafelerin daha çok bilgiye, daha kolay erişebilme özelliğinden dolayı tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Bu da, sınıflar büyüdükçe karşılaşılan bilginin yoğunlaşması sonucunda öğrencilerin neden İnternet kafeyi seçtiklerini açıklar niteliktedir.

6. sınıftaki öğrencilerin %10,8'inin ve 8. sınıftaki öğrencilerin %17'sinin 3-4 yıldır İnterneti kullandıkları ortaya çıkarken; 7. sınıf öğrencilerinin ise %12,7'sinin 1-2 yıldır İnterneti kullandıkları görülmüştür. Buna karşılık tüm sınıflarda 9 yıl ve üzerinde İnterneti kullananların oranı %0,8 ve %1,7 arasında değişmektedir. Bir başka deyişle, öğrencilerden okul öncesi eğitim kademesinde İnternet kullanmaya başlayanların oranı çok düşüktür.

Her gün bilgisayar kullandıklarını belirtenlerin oranı 6. sınıflarda %8,9, 7. sınıflarda %11,5 ve 8. sınıflarda %13,6'dır. Buna karşılık en düşük oranda sınıflara göre bilgisayar kullanma zamanı ise; 6. sınıfların %8,3'ü günde 1 saatten az, 7. ve 8. sınıfların %8,7'si ise günde 2 saat İnterneti kullandıklarını belirtmişlerdir. En düşük oranda ise 6. sınıfların %3,6'sı ve 8. sınıfların %4,2'si günde 4 saat ve üstünde İnterneti kullandıklarını belirtirken; 7. sınıfların %3,2'si günde 3 saat İnterneti kullandıklarını belirtmişlerdir. Görüldüğü gibi yaş büyüdükçe çocukların bilgisayar kullanım düzeyleri de artmaktadır. Bu bulgu Arnas (2005), Kavuk (2011) ve Döner'in (2011) yaptığı araştırmalarda ortaya çıkan bulgularla da örtüşmektedir.

6. sınıfların %22,5'i, 7. sınıfların %18,3'ü İnterneti kullanırken, kendilerine süre sınırlaması koyduklarını belirtirken; 8. sınıf öğrencilerinden %17,8'i süre sınırlaması koymadığını belirtmiştir. Buna karşılık bütün sınıflardaki öğrencilerin kendilerine koydukları süre sınırlamasına uyduklarını (%23,1, %16,3, %16,8) belirttikleri görülmektedir.

Ödev yaparken İnternette elde ettiği bilgileri; 6. sınıfların %18'i, 7. sınıfların %15,3'ü kendi cümleleriyle yorumlayarak yazdıklarını ifade ederlerken; 8. sınıfların %20'si kopyala-yapıştır ile yaptıklarını belirtmişlerdir. Buna karşılık; 6 sınıfların %4,7'si, 7. sınıfların %4,5'i ve 8. sınıfların %3,8'i de hazır ödev indirmektedirler. Balkı ve Saban'ın (2009) yaptığı araştırma bulgularından aşağıda verilen bulgu da bunu desteklemektedir: Bilişim teknolojileri, öğrencileri hazırcılığa ve tembelleğe itebilir. Örneğin: “İnternette ödev verdiğim zaman ya siteyi olduğu gibi yazdırıp getiriyorlar ya da Word programına kopyala-yapıştır yaparak aynen getiriyorlar. Bunun yanlış olduğunu düşünüyorum. Bilgisayarı böyle kullanmaları öğrencileri tembelleştiriyor”.

İnternette Yararlanma Amaçları

Tablo 1'de sınıflara göre öğrencilerin İnternette yararlanma amaçları görülmektedir.

Tablo 1. Sınıflara Göre Öğrencilerin İnternette Yararlanma Amaçları

MADDELER	Sınıflar														
	6. Sınıf % Değerler					7. Sınıf % Değerler					8. Sınıf % Değerler				
İnternette en çok hangi amaçla yararlanıyorsunuz?	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman
Mesaj göndermek/mesajlara bakmak	25,2	19,5	27,7	15,1	12,6	28,6	20,8	23,4	11,0	16,2	22,2	22,8	34,2	10,1	10,8
Ödev için araştırma yapmak	40,3	34,0	13,8	6,9	5,0	37,0	33,1	20,8	5,8	3,2	33,5	41,8	17,1	5,1	2,5
Gazete ve dergi okumak	11,9	9,4	25,2	22,0	31,4	14,9	10,4	24,0	27,3	23,4	9,5	7,6	23,4	31,6	27,8
Sohbet etmek (MSN, ICQ, Facebook)	34,0	19,5	19,5	15,1	11,9	36,4	16,2	20,1	12,3	14,9	32,3	24,1	24,1	12,7	7,0
Oyun oynamak	23,9	27,7	24,5	14,5	9,4	27,9	26,0	24,0	14,3	7,8	22,2	20,3	29,1	17,1	11,4
Program indirmek	12,6	20,8	20,1	17,6	28,9	21,4	14,9	24,0	14,9	24,7	10,1	19,6	31,0	22,2	17,1
Merak ettiğim belirli konuları öğrenmek	26,4	26,4	24,5	12,6	10,1	25,3	20,1	35,1	11,7	7,8	16,5	31,0	30,4	13,3	8,9
TV programına bakmak	6,9	9,4	25,8	20,8	37,1	12,3	13,6	18,2	24,7	31,2	8,9	6,3	20,9	20,3	43,7
Müzik dinlemek/video seyretmek	32,1	19,5	22,6	9,4	16,4	33,1	22,1	20,8	11,0	13,0	37,3	26,6	19,6	10,1	6,3
Site tasarlamak	11,3	3,1	7,5	11,3	66,7	7,8	5,2	12,3	8,4	66,2	7,0	3,8	9,5	14,6	65,2

6. sınıf öğrencilerinin %27,7'si bazen, 7. sınıf öğrencilerinin %28,6'sı her zaman ve 8. sınıf öğrencilerinin de %34,2'si yine bazen İnterneti mesaj göndermek ve mesajlara bakmak için kullandıklarını belirtmişlerdir (Tablo 1). İngiltere'de İnterneti haftada en az bir kere kullanan 9-19 yaş arasındaki öğrencilerin %72'sinin e-posta kullanmak ve %55'inin de mesajlaşmak amaçlı kullandıkları bulunmuştur (Başbakanlık, 2007).

Katılımcı öğrencilerden; 6. sınıftakilerin %40,3'ü ve 7. sınıftakilerin %37'si her zaman, 8. sınıftakilerin ise %41,8'i çoğunlukla ödevleri için araştırma yapmakta İnterneti kullandıklarını belirtmişlerdir (Tablo 1). Bu bulgu Cengizhan (2005), Keser ve Buzlu (2005) ve Kavuk'un (2011) yaptığı araştırmada ortaya çıkan öğrencilerin bilgi aramak için (eğitim/ders/araştırma) İnterneti kullandıkları bulgularıyla da desteklenmektedir.

6. sınıfların %31,4'ü ve 8. sınıfların %27,8'i hiçbir zaman İnternetten gazete, dergi vb. okumadıklarını belirtirlerken; 7. sınıfların %27,3'ü çok seyrek okuduklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan 6. sınıfların %34'ü, 7. sınıfların %36,4'ü ve 8. sınıfların %32,3'ü her zaman İnterneti sohbet amaçlı (MSN, ICQ, Facebook vb.) kullandıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 1). Kayrı ve Çakır'ın (2010) yaptığı araştırmada öğrencilerin %31'inin her gün Facebook kullandıkları, ayrıca Döner'in (2011) yaptığı araştırmada da İnternet kullananların %43,1'inin her zaman iletişim amaçlı İnterneti kullandıkları ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın (TİB, 2011) yaptırdığı başka bir araştırma da ise 9-16 yaş grubu çocuklarının %66'sının günde en az bir kere sosyal ağları kullandıkları ve %99'luk oranla Facebook'un bunların başında geldiği ortaya çıkmıştır. MEB'in (2004) "İnternet Etiği" genelgesinde öğrencilere "Genel ilgi alanlarına hitap eden sohbet odalarını ziyaret etmemelisiniz. Belli ilgi alanlarına yönelik (dağcılar, pul koleksiyoncuları vb.) siteleri ziyaret edebilirsiniz." şeklinde uyarı yer almaktadır. Ancak görülmektedir ki, öğrenciler bu uyarıyı pek dikkate almadıkları gibi yönetici ve öğretmenler de bu konulara ilişkin eğitici faaliyetlerde bulunmamaktadırlar.

6. sınıftakilerin %27,7'si çoğunlukla, 7. sınıftakilerin %27,9'u her zaman ve 8. sınıftakilerin %29,1'i bazen oyun oynamak için İnternetten yararlandıklarını (Tablo 1) ifade etmişlerdir. Yağız'ın (2007) yaptığı araştırmada ortaya çıkan bilgisayarın kullanım amaçları arasında oyun oynamak ve araştırma yapmanın ilk sıralarda yer aldığı sonucuyla da paralellik göstermektedir. Bu bağlamda, her yaşta insan için merak uyandıran bilgisayar oyunlarının başta çocuklar olmak üzere; her an cinsellikle karşılaşılabilir, yalan ve uygunsuz konuşmaların alışkanlık haline getirilmesi, dilimizin yozlaşması, şiddet, saldırganlık, korku ve gerginlik, içine

kapanıklık, anti-sosyal davranışlar vb. psikolojik, sosyolojik ve fiziksel açılardan olumsuz etkilerde bulunduğu (Beyhan, 2011) ilişkin bu bilgilerin okul ve ev ortamında öğrencilere aktarılması, bilinçlendirilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Sınıflara göre öğrencilerin İnternette program indirme durumları sırasıyla; %20,8 çoğunlukla, %24,7 hiçbir zaman ve %31 bazendir. 6. sınıfların %26,4'ü her zaman ve çoğunlukla, 7. sınıfların %35,1'i bazen ve 8. sınıfların %31'i çoğunlukla merak ettikleri konuları araştırmak için İnterneti kullanmaktadırlar. En yüksek oranda 8. sınıflar (%43,7), daha sonra 6. sınıflar (%37,1) ve 7. sınıflar (%31,2) hiçbir zaman televizyon programlarına bakmak için İnterneti kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Sınıflara göre müzik dinlemek, video seyretmek gibi etkinlikler için İnternette yararlanma durumları ise; 6. sınıflarda %32,1, 7. sınıflarda %33,1, 8. sınıflarda %37,3 ile her zamandır. Bu bulgu Döner'in (2011) araştırmasındaki 8. sınıfların en çok müzik sitelerini tercih etmeleri bulgusuyla da örtüşmektedir. Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %66,7'si, 7. sınıf öğrencilerinin %66,2'si ve 8. sınıf öğrencilerinin %65,2'si hiçbir zaman İnterneti web sitesi, blog vb. hazırlamak için kullanmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 1)

İnternette Girecekleri Adresleri Belirleme Durumları

Tablo 2'de sınıflara göre öğrencilerin İnternette girecekleri adresleri nasıl belirlediklerine yönelik görüşlerinin yüzdeleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %30,2'si bazen, 7. sınıf öğrencilerinin %37,7'i ve 8. sınıf öğrencilerinin %39,2'si ise hiçbir zaman öğretmenlerinin, İnternette girecekleri adresler konusunda kendilerine önerilerde bulunmadıklarını belirtmişlerdir (Tablo 2). Bu durum bilişim teknolojileri öğretmeni olarak özel alan yeterliklerinden; "Öğrenenlere ihtiyaç duydukları bilgiye çeşitli kaynaklardan ulaşmalarını, ulaştıkları bilgilerin geçerliğini ve güvenilirliğini değerlendirmelerini sağlar" ve "Öğrenenler teknolojik araçları kullanırken, gelişim özelliklerine uygun ve yararlı uygulamaları seçecek şekilde yönlendirir" performans göstergelerini (MEB, 2008) yeterli düzeyde algılamaması ile açıklanabilir. Ayrıca 28 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe giren Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği, "işletmeciler tarafından İnternetin güvenli kullanımına ilişkin olarak tüketicilerin bilgilendirilmesini ve TİB tarafından belirlenen yasa dışı ve zararlı içeriklere karşı

Tablo 2. Sınıflara Göre Öğrencilerin İnternette Girecekleri Adresleri Belirleme Durumları

MADDELER	Sınıflar														
	6. Sınıf % Değerler					7. Sınıf % Değerler					8. Sınıf % Değerler				
İnternette gireceğiniz adresleri nasıl belirliyorsunuz?	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman
Öğretmenlerim öneriyor.	11,9	13,8	30,2	18,2	25,8	12,3	5,8	24,0	20,1	37,7	7,0	5,7	20,3	27,8	39,2
Arkadaşlarım öneriyor.	20,8	36,5	22,6	11,9	8,2	24,0	27,3	23,4	7,8	17,5	20,3	30,4	25,9	7,6	15,8
Ailem öneriyor.	27,7	22,6	24,5	12,6	12,6	18,2	18,8	28,6	11,7	22,7	10,8	13,3	21,5	23,4	31,0
Gazete ve dergilerden öğreniyorum.	15,1	10,1	19,5	12,6	42,8	7,8	9,1	18,2	21,4	43,5	8,2	7,0	18,4	16,5	50,0
Google, Yahoo gibi arama motorlarından buluyorum.	49,7	16,4	11,3	8,2	14,5	61,0	16,9	5,8	4,5	11,7	62,7	15,8	11,4	3,8	6,3

tüketicilerin korunmasına yönelik altyapı seviyesindeki hizmetlerin ek ücret olmaksızın seçenekli olarak sunulmasını bir yükümlülük” (TİB, 2010) olarak öngörmekte, böylece İnternetin güvenli kullanımı da ilk defa tüketici hakkı olarak kabul edilmiş olmaktadır.

6. sınıf öğrencilerinin %36,5’inin, 7. sınıf öğrencilerinin %27,3’ünün ve 8. sınıf öğrencilerinin %30,4’ünün çoğunlukla İnternette girecekleri adresleri, arkadaşlarının önerileriyle belirledikleri ortaya çıkmıştır. Yine bu bağlamda İnternette girecekleri adresleri, ailelerinin önerileriyle belirleme düzeyleri ise; 6. sınıf öğrencilerinde %27,7 ile her zaman, 7. sınıf öğrencilerinde %28,6 ile bazen ve 8. sınıf öğrencilerinde %31 ile hiçbir zamandır (Tablo 2). İnternet kullanan ergenlerin legal olmayan ve şiddet ya da cinsel içerikli uygunsuz sitelere kontrolsüz ve bilinçsiz bir şekilde erişebilmeleri; onların kimliklerini oluşturmaya çalıştıkları, gelecek için amaç belirlemek için uğraştıkları, ailelerinden ayrı olarak karar vermeye çalıştıkları bu dönemde normal gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecektir (Kelleci, 2008). Bu durum da ailelerin İnternetin boyutları ve olanakları hakkında gerekli bilgilere sahip olmaları sağlanarak, çocuklarını yönlendirmeleri ile ilgili çalışmaların yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Yapılan bir araştırmada çocukların güvenli İnternet kullanımı konusunda okul yoluyla bilgilendirme ve bilinçlendirmeden diğer kaynaklara göre daha az yararlanılıyor olması sonucunun (Eurobarometer, 2008) ortaya çıkması da bu bulguları destekler niteliktedir. Öğrencilerin İnternette girecekleri adresleri belirleme konusunda gazete, dergi vb.

yararlanma durumları ise; 6. sınıf öğrencilerinde %42,8, 7. sınıf öğrencilerinde %43,5 ve 8. sınıf öğrencilerinde %50 ile hiçbir zamandır. Buna karşılık 6. sınıf öğrencilerinin %49,7'si, 7. sınıf öğrencilerinin %61'i ve 8. sınıf öğrencilerinin %62'si ise her zaman İnternette girecekleri adresleri arama motorları yardımıyla bulduklarını belirtmişlerdir (Tablo 2).

İnternette Dolaşmanın Yararlarına İlişkin Düşünceleri

Tablo 3'te sınıflara göre öğrencilerin İnternette dolaşmanın kendilerine sağladığı yararlarla ilişkin görüşlerinin yüzdelerle değerleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %53,5'i, 7. sınıf öğrencilerinin %71,4'ü ve 8. sınıf öğrencilerinin de %59,5'i her zaman İnternetin kendilerine istedikleri kaynağa ulaşma konusunda yararı olduğunu; 6. sınıf öğrencilerinin %25,2'si bazen, 7. sınıf öğrencilerinin %32,5'i her zaman ve 8. sınıf öğrencilerinin ise %29,1'i çoğunlukla İnternette gezinmenin genel kültürlerini geliştirme konusunda kendilerine katkı sağladığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerden; 6. sınıflar %30,2 ile 7. sınıflar %36,4 ile 8. sınıflar %34,2 ile her zaman İnternetin eş zamanlı bilgi alışverişine olanak sağlamasından dolayı yararlı

Tablo 3. Sınıflara Göre Öğrencilerin İnternette Dolaşmanın Yararlarına İlişkin Düşünceleri

MADDELER	Sınıflar														
	6. Sınıf % Değerler					7. Sınıf % Değerler					8. Sınıf % Değerler				
İnternette dolaşmanın size ne gibi yararları olduğunu düşünüyorsunuz?	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman
İstedğim kaynağa ulaşabiliyorum.	53,5	28,3	11,9	3,8	2,5	71,4	18,2	8,4	0,6	1,3	59,5	32,3	7,6	0,6	-
Genel kültürüm gelişiyor.	23,9	22,0	25,2	17,6	11,3	32,5	23,4	20,8	14,9	8,4	25,3	29,1	25,9	8,9	10,8
İnternet eş zamanlı bilgi alışverişini sağladığından dolayı, ilgimi çekiyor.	30,2	22,0	20,1	12,6	15,1	36,4	16,2	17,5	13,0	16,9	34,2	24,7	22,2	7,6	11,4
Yabancı dilim gelişiyor.	17,6	11,9	27,7	14,5	28,3	19,5	11,7	21,4	13,6	33,8	13,3	12,7	26,6	23,4	24,1
Stres atıp rahatlıyorum.	26,4	22,6	23,9	9,4	17,6	37,0	21,4	15,6	9,7	16,2	38,6	20,3	18,4	9,5	13,3
Derslerimdeki başarıyı artırıyor.	22,0	20,1	26,4	16,4	15,1	22,1	16,2	28,6	14,9	18,2	11,4	23,4	33,5	15,8	15,8
Yeni insanlarla tanışıyorum.	15,1	11,9	12,6	17,0	43,4	25,3	11,7	11,7	18,8	32,5	18,4	17,1	16,5	16,5	31,6
Kendimi özgürce ifade edebiliyorum.	32,1	24,5	13,2	12,6	17,6	37,0	18,8	19,5	9,7	14,9	26,6	25,3	20,3	15,8	12,0
Zaman geçiriyorum.	33,3	18,9	19,5	17,0	11,3	49,4	16,9	11,7	11,0	10,4	41,8	22,2	20,3	9,5	6,3

olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Buna karşılık 6. sınıf öğrencilerinin %28,3'ü, 7. sınıfların %33,8'i hiçbir zaman İnternette yararlanırken yabancı dillerini geliştirmeyi düşünmüyorlarken; 8. sınıf öğrencilerinin %26,6'sı bazen yabancı dillerini geliştirmek için İnternette yararlandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılardan 6. sınıf öğrencilerinin %26,4'ü, 7. sınıf öğrencilerinin %37'si ve 8. sınıf öğrencilerinin de %38,6'sı her zaman, İnternette gezinmenin stres atıp rahatlamak için yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Sınıflara göre sırasıyla; %26,4, %28,6 ve %33,5'i İnternette gezinmenin derslerindeki başarılarını artırmak için bazen yararlı olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %43,4'ünün, 7. sınıf öğrencilerinin %32,5'inin ve 8. sınıf öğrencilerinin ise %31,6'sının yeni insanlarla tanışmak için hiçbir zaman İnternette yararlanmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 3). Ancak, TİB'in (2011) yaptırdığı araştırmada ise sosyal paylaşım sitelerinde çocukların %15'inin gelen tüm arkadaşlık isteklerini kabul ettiği, %37'sinin ise tanımadığı kişilerden gelen istekleri reddettiği sonucu elde edilmiştir. Yine aynı şekilde, 6. sınıfların %32,1'i, 7. sınıfların %37'si ve 8. sınıfların %26,6'sı her zaman İnternette kendilerini özgürce ifade edebildiklerini belirtmişlerdir (Tablo 3). Bu bulgu üniversite öğrencileri için yapılan bir araştırmada İnternetin önemli bir sosyal kaçış mekanizması olarak algılanması ve kullanılması sonucuyla da (Ayhan ve Balcı, 2009) benzerlik göstermektedir. Çünkü İnternetin kullanıcılarına özgür bir iletişim ortamı sağlamada, farklı isim ve kişilik rolleri içerisinde onların bu ortamlarda bulunmalarını; gerçek kimliklerinden sıyrılarak çeşitli sitelere üye olmalarını; sohbet gruplarına katılmak suretiyle düşüncelerini özgürce dile getirmelerini olanaklı hale getirdiği bilinmektedir (Balcı ve Tarhan, 2007). 6. sınıf öğrencilerinin %33,3'ü İnternetin zaman geçirmek için her zaman yararlı olduğunu belirtirken, 8. sınıfların %41,8'i ve 7. sınıfların %49,4'ü yine her zaman yararlı olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 3).

İnternette Dolaşmanın Sakıncalarına İlişkin Düşünceleri

Tablo 4'te sınıflara göre öğrencilerin İnternette dolaşmanın sakıncalarına ilişkin görüşlerinin yüzdeleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %34'ü, 7. sınıf öğrencilerinin %31,2'si ve 8. sınıf öğrencilerinin %37,3'ü bazen; İnternetin ders çalışmalarını engellediğini belirtmişlerdir. Ayrıca, 7. sınıf öğrencilerinin %27,3'ü bazen ve 8. sınıf öğrencilerinin %28,5'i çoğunlukla İnternetin kendilerine zaman kaybettirdiğini

belirtirlerken; 6. sınıf öğrencilerinin %26,4'ü buna hiçbir zaman katılmadıklarını belirtmişlerdir.

(Tablo 4). Bu bulgu Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (2008) tarafından yapılan araştırmada çıkan; çocukların İnternet

Tablo 4. Sınıflara Göre Öğrencilerin İnternette Dolaşmanın Sakıncaları Durumları

MADDELER	Sınıflar														
	6. Sınıf % Değerler					7. Sınıf % Değerler					8. Sınıf % Değerler				
İnternette dolaşmanın size ne gibi sakıncaları olduğunu düşünüyorsunuz?	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman
Ders çalışmamı engelliyor.	13,2	17,6	34,0	11,3	23,9	21,4	13,0	31,2	14,9	19,5	15,2	15,8	37,3	12,7	19,0
Zaman kaybetmeme neden oluyor.	15,7	20,1	25,2	12,6	26,4	20,8	19,5	27,3	14,9	17,5	18,4	28,5	20,9	12,7	19,6
Bağımlılık yaratıyor.	18,9	18,9	18,9	16,4	27,0	37,0	20,1	13,0	9,7	20,1	27,2	25,3	13,3	9,5	24,7
Şiddet duygularımı artırıyor.	9,4	5,7	15,7	13,2	56,0	9,1	10,4	12,3	15,6	52,6	5,7	2,5	10,8	17,1	63,9
Tembelleştiriyor.	9,4	8,8	26,4	22,0	33,3	11,0	11,0	26,6	18,2	33,1	15,8	15,2	26,6	15,2	27,2
Sosyal ilişkilerim bozuluyor.	8,2	13,2	22,0	18,2	38,4	8,4	6,5	21,4	14,9	48,7	5,7	5,7	16,5	17,7	54,4
Arkadaşlarımla daha az vakit geçiriyorum.	10,7	11,3	25,8	12,6	39,6	11,7	5,8	19,5	16,9	46,1	8,2	7,0	20,9	19,0	44,9
Ders başarımla düşürüyor.	10,1	10,7	18,9	20,1	40,3	13,6	10,4	21,4	22,1	32,5	9,5	12,7	14,6	31,0	32,3
Aile içi iletişimi azaltıyor.	11,3	6,3	20,1	21,4	40,3	14,3	15,6	16,2	11,0	42,9	15,2	14,6	20,9	16,5	32,9
Uykusuz kalmama neden oluyor.	11,3	8,2	14,5	15,1	50,9	16,9	7,1	16,9	16,2	42,9	8,9	5,1	20,9	16,5	48,7
Ahlaki açıdan zararlı olduğunu düşünüyorum.	15,7	8,8	17,0	9,4	48,4	14,3	13,0	15,6	16,2	40,9	7,0	6,3	14,6	15,2	57,0

kullanım süreleri arttıkça daha fazla zaman kaybına neden olduğu, sonucuyla da desteklenmektedir. TİB'in (2011) yaptırdığı araştırmada da çocukların %60'ının derslerine yeterince zaman ayırmadığını, %17'sinin kendi yaşına uygun olmayan bilgi ve içerikle karşılaştığı ve %10'unun da sosyal etkinliklere yeterince zaman ayırmadığı sonuçları elde edilmiştir. Buna karşılık 6. sınıf öğrencilerinin %27'si İnternetin hiçbir zaman bağımlılık yapmadığını belirtirken; 7. sınıf öğrencilerinin

%37'si ve 8. sınıf öğrencilerinin de %27,2'si her zaman bağımlılık yaptığını belirtmişlerdir. Bu bağlamda ergenlerin eğlenme ve iletişim amaçlı İnternet kullanım davranışlarının, onların İnternet bağımlılığı geliştirmelerinde etkili olabileceği söylenebilir. Ayrıca, ülkemizde, ergenlerin İnternet bağımlılığı ya da zararlı İnternet kullanım örüntüsünün ortaya konmasına büyük bir ihtiyaç vardır (Ceyhan, 2010).

8. sınıf öğrencilerinin %63,9'u, 6. sınıfların %56'sı, 7. sınıfların %52,6'sı İnternette dolaşmanın kendilerinde şiddet duygularını hiçbir zaman arttırmadığını belirtmektedir (Tablo 4). Bu bulgu Yükselgün'ün (2008) öğrencilerin saldırganlık düzeylerinin İnternet kullanma sıklığı ve süreleri gibi çeşitli değişkenlere göre etkilenmediği sonucuyla benzerlik göstermektedir. Ayrıca 6. sınıflar %33,3, 7. sınıflar %33,1 ile ve 8. sınıflar %27,2 ile İnternette dolaşmanın kendilerini hiçbir zaman tembelleştirmediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılardan 8. sınıfların %54,4'lük bir kısmı İnternetin sosyal ilişkilerini hiçbir zaman bozmadığını düşünürken; 7. sınıflar %48,7, 6. sınıflar ise %38,4 oranında bunu desteklemektedirler. Buna karşılık en çok 7. sınıflar (%46,1), daha sonra 8. sınıflar (%44,9) ve daha sonra da 6. sınıflar (%39,6) hiçbir zaman İnternette dolaşmanın arkadaşlarıyla daha az vakit geçirmelerine engel olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin %40,3'ü, 7. sınıf öğrencilerinin %32,5'i ve 8. sınıf öğrencilerinin ise %32,3'ü hiçbir zaman İnternette dolaşmalarının ders başarılarını düşürmediğini belirtmişlerdir. Araştırmadaki 7. sınıf öğrencileri en yüksek oranda (%42,9) İnternette dolaşmalarının aile içi iletişimlerini hiçbir zaman azaltmadığını belirtirlerken; 6. sınıf öğrencilerinin %40,3'ü ve 8. sınıf öğrencilerinin de %32,9'u bu konuda aynı görüşte olduklarını ifade etmişlerdir. TİB (2011) araştırmasına göre ise çocukların %24'ünün arkadaşlarına, %21'inin ise ailesine yeterince zaman ayıramadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, 6. sınıf öğrencilerinin %50,9'u, 8. sınıf öğrencilerinin %48,7'si, 7. sınıf öğrencilerinin ise %42,9'u İnternetin hiçbir zaman uykusuz kalmalarına neden olmadığını; 8. sınıf öğrencilerinin %57'si, 6. sınıf öğrencilerinin %48,4'ü ve 7. sınıf öğrencilerinin %40,9'u hiçbir zaman İnternetin ahlaki açıdan zararlı olduğunu düşünmediklerini belirtmişlerdir. Buna karşılık 8. sınıfların %6,3'ü çoğunlukla, İnternetin ahlaki açıdan zararlı olduğunu düşünmektedirler. Bu bulgu; Oğuz, Zayim, Özel ve Saka'nın (2008) birinci sınıf tip öğrencilerinin İnternetteki bilişsel durumları üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda da İnternet kullanımının öğrencilerin sosyal hayatlarında çok fazla olumsuz etkisi olmadığı sonucuyla da desteklenmektedir.

İnternet Kullanımına Yönelik Ailelerin Görüşleri

Tablo 5'te 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin İnternet kullanımlarına yönelik, aile görüşlerinin yüzdelik değerleri görülmektedir.

Tablo 5. Sınıflara Göre Öğrencilerin İnternet Kullanımlarına Yönelik Ailelerinin Görüşleri

MADDELER	Sınıflar														
	6. Sınıf % Değerler					7. Sınıf % Değerler					8. Sınıf % Değerler				
İnternet kullanımınıza yönelik ailelerinizin görüşlerini belirtiniz.	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman	Her zaman	Çoğunlukla	Bazen	Çok Seyrek	Hiçbir zaman
Bağlandığımız İnternet sitelerini aileleriniz ne kadar kontrol ediyor?	35,2	32,7	16,4	5,0	10,7	32,5	21,4	18,8	13,0	14,3	19,0	27,2	29,1	8,9	15,8
Aileniz sizin İnternette zaman geçirmeniz için süre sınırlaması koyuyor mu?	41,5	20,1	23,9	6,3	8,2	43,5	19,5	14,3	11,0	11,7	38,0	22,8	15,8	8,2	15,2
Ailenizin belirlediği süre içinde İnternet kullanımına son veriyor musunuz?	41,5	20,8	20,1	8,2	9,4	39,6	19,5	18,2	10,4	12,3	32,3	17,7	24,7	8,9	16,5
Aileniz size, İnternete çok fazla bağlandığınızı söylüyor mu?	18,2	13,8	20,8	15,7	31,4	30,5	18,8	20,8	11,7	18,2	36,7	14,6	17,1	10,8	20,9

Öğrencilerin bağlandıkları İnternet sitelerini ailelerinin kontrol etmeleri konusundaki durumları ise; 6. sınıflarda %35,2 ve 7. sınıflarda %32,5 ile her zamandır. Buna karşın 8. sınıf öğrencilerinde bu oran %29,1 ile bazendir (Tablo 5). Bu bağlamda 8. sınıf öğrenci ailelerinin, çocuklarının bağlandıkları İnternet sitelerini bazen kontrol ediyor olmaları; 6-14 yaş arasındaki çocukların İnternet kullanımlarında ebeveynlerinin endişe duyma oranının, 14-17 yaş arasındakilere göre daha çok (Eurobarometer, 2008) olmasından kaynaklanıyor olabileceği söylenebilir. Yapılan bir araştırmada da ebeveynlerin çocuklarının haberi olmadan girdikleri siteler vb. için kontrol etme oranlarının %43 ile %23 aralığında olduğu ortaya çıkmıştır (Eurobarometer, 2008). Ailelerinin İnternet kullanımı için kendilerine süre sınırlaması koyma durumları en yüksek oranda 7. sınıf öğrencileri için %43,5'dir. 6. sınıf öğrencilerinin %41,5'i ve 8. sınıf öğrencilerinin %38'i ise her zaman ailelerinin İnternet kullanımı için kendilerine süre sınırlaması

koyduklarını belirtmişlerdir. Ancak, 7. sınıf öğrencilerinin ailelerinin İnternet kullanımı için çocuklarına süre sınırlaması koyma durumları en yüksek olmasına rağmen, süre sınırlamasına uyan grubun her zaman 6. sınıf (%41,5) öğrencileri olduğu görülmüştür. Diğer yandan, 7. sınıflar %39,6, 8. sınıflar da %32,3 ile her zaman süre sınırlamasına uyduklarını belirtmişlerdir (Tablo 5). Bu da kültürel yapıımıza uygun bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin İnternet kullanımlarına yönelik olarak ailelerinin, çok fazla İnternete bağlandıklarını çocuklarına söyleme durumları ise; 8. sınıflarda %36,7 ve 7. sınıflarda %30,5 ile her zamandır. Buna karşın 6. sınıf öğrencilerinde bu oran %31,4 ile hiçbir zamandır (Tablo 5). Bu bulgu 8. ve 6.sınıf öğrencileri için İnterneti kullanırken kendilerine süre sınırlaması koyma durumlarına ait bulguyla da paralellik göstermektedir. Görüldüğü gibi, sınıflara paralel olarak yaş büyüdükçe, yani 8. sınıftaki öğrencilerin diğer sınıftakilere göre İnternete bağlanma sürelerinin artması ve ailelerinin öğrencileri uyarması 8.sınıf öğrencilerinin 6.sınıf öğrencilerinden daha yüksek İnternet öz-yeterliliğine sahip olmasından kaynaklanıyor olabileceği söylenebilir ki; Gündüz ve Özdiç'in (2008) yaptığı araştırmayla da bu bulgu desteklenmektedir. Ayrıca Başbakanlık'ın (2008) "İnternet kullanımı ve aile" adlı yaptığı araştırma sonucunda; çocukların İnternete bağlanma ve bilgisayar kullanma sürelerine sınırlandırma getirilmesi ve gerekirse çocuk ve aile arasında "İnternet kullanım sözleşmesi" tarzında bir belgenin hazırlanarak uygulanmasının gerekliliği vurgulanmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

En yoğun olarak 8. sınıfların evinde bilgisayar bulunduğu ve tüm sınıflardaki öğrencilerin %30-31'inin İnterneti kullandığı, tüm sınıflardaki öğrencilerin ilk kez İnterneti evlerinde kullandıkları, ancak öğrencilerin sınıfları büyüdükçe ise ilk kez İnterneti kullanma yerlerinin İnternet kafeler olduğu, 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin 3-4, 7.sınıf öğrencilerinin ise 1-2 yıldır İnterneti kullandıkları, sınıflar büyüdükçe her gün bilgisayar kullanma oranının da arttığı, en yüksek oranda 6. daha sonra 7. sınıfların İnterneti kullanırken, kendilerine süre sınırlaması koydukları ve buna uydukları, ama 8. sınıf öğrencilerinin ise kendilerine süre sınırlaması koymadığı ortaya çıkmıştır.

6. ve 7. sınıflardaki öğrencilerin ödev yaparken İnternette elde ettiği bilgileri kendi cümleleriyle yorumlayarak yazdıkları, ama 8. sınıfların %20'sinin kopyala-

yapıştır yaptıkları, buna karşılık tüm sınıflardaki öğrencilerin yaklaşık %4'ünün hazır ödev indirdikleri bulunmuştur. 6. ve 8.sınıf öğrencilerinin bazen, 7. sınıf öğrencilerinin her zaman İnterneti mesaj göndermek ve mesajlara bakmak için kullandıkları, 6. ve 8. sınıftakilerin yaklaşık %40'ının, 7. sınıftakilerin ise %37'sinin her zaman ödevleri için araştırma yapmakta İnterneti kullandıkları, 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin hiçbir zaman, 7. sınıfların ise çok seyrek İnternette gazete, dergi vb. okudukları, sırasıyla 7., 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin her zaman İnterneti sohbet amaçlı (MSN, ICQ, Facebook vb.) kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerden; 7. sınıftakilerin her zaman, 6. sınıftakilerin çoğunlukla, 8. sınıftakilerin ise bazen oyun oynamak için İnternette yararlandıkları, ayrıca 6.sınıfların çoğunlukla, 8. sınıfların bazen, 7. sınıfların ise hiçbir zaman İnternette program indirmedikleri bulunmuştur. En yüksek oranda (%35,1) 7. sınıfların bazen, 8. sınıfların çoğunlukla ve 6 sınıf öğrencilerinin ise %26,4'ünün her zaman ve çoğunlukla merak ettikleri konuları araştırmak için İnterneti kullandıkları, tüm sınıflardaki öğrencilerin hiçbir zaman (%66) İnterneti web sitesi, blog vb. hazırlamak için kullanmadıkları, ancak sınıflar büyüdükçe müzik dinlemek, video seyretmek gibi etkinlikler için İnternette yararlanma durumlarının ise arttığı bulunmuştur.

Araştırmaya katılan 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin hiçbir zaman, 6. sınıf öğrencilerinin ise bazen öğretmenlerinin, İnternette girecekleri adresler konusunda kendilerine önerilerde bulduklarını; sırasıyla en yüksek oranda 6., 8. ve 7. sınıf öğrencilerinin çoğunlukla İnternette girecekleri adresleri, arkadaşlarının önerileriyle belirledikleri ve ailelerinin önerileriyle belirleme düzeyleri; 6. sınıf öğrencilerinde her zaman, 7. sınıf öğrencilerinde bazen ve 8. sınıf öğrencilerinde ise hiçbir zamandır. İnternette girecekleri adresleri belirleme konusunda gazete, dergi vb. den hiçbir zaman yararlanmamakta, buna karşılık yarıdan fazlası her zaman İnternette girecekleri adresleri arama motorları yardımıyla bulmaktadır.

En yüksek sıralamayla 7., 8. ve 6. sınıf öğrencilerinin her zaman İnternetin kendilerine istedikleri kaynağa ulaşma konusunda ve eş zamanlı bilgi alışverişine olanak sağlamasından dolayı yararlı olduğunu; 6. sınıf öğrencilerinin bazen, 7. sınıf öğrencilerinin her zaman ve 8. sınıf öğrencilerinin ise çoğunlukla İnternette gezinmenin genel kültürlerini geliştirme konusunda kendilerine katkı sağladığını düşünmektedir. Katılımcılardan ilk önce 7. sınıf öğrencileri daha sonra ise 6. sınıf öğrencileri yabancı dillerini geliştirmek için İnternette yararlanmayı hiçbir zaman düşünmemekte, ancak 8. sınıf öğrencileri bazen düşünmektedir. En yüksek oranda sırasıyla her zaman: 8., 7. ve 6. sınıf öğrencileri İnternette gezinmenin stres atıp

rahatlamak için yararlı olduğunu; 7., 6. ve 8. sınıf öğrencileri İnternette kendilerini özgürce ifade edebildiklerini ve 8., 7. ve 6. sınıf öğrencileri İnternetin zaman geçirmek için yararlı olduğunu belirtmektedir. Özellikle 6. sınıf öğrencilerinin yarıya yakının, 7. ve 8. sınıfların ise üçte birinin hiçbir zaman yeni insanlarla tanışmak için İnternette yararlanmadıkları tespit edilmiştir. 8. sınıfların üçte biri İnternette gezinmenin derslerindeki başarılarını artırmak için bazen yararlı olduğunu düşünmektedir.

En yüksek oranda 6. sınıf öğrencileri olmak üzere diğer sınıflardaki öğrencilerin de hiçbir zaman yeni insanlarla tanışmak için İnternette yararlanmadıklarını ve özellikle 8. sınıf öğrencilerinin üçte birinden fazlasının bazen İnternetin ders çalışmalarını engellediğini; 8 ve 7. sınıf öğrencilerinin yaklaşık dörtte biri çoğunlukla İnternetin kendilerine zaman kaybettirdiğini; en yüksek oranda 7. ve daha sonra 8. sınıf öğrencileri İnternetin her zaman bağımlılık yaptığını belirtmişlerdir.

Tüm sınıflardaki öğrenciler için İnternetin hiçbir zaman; İnternette dolaşmanın kendilerinde şiddet duygularını artırmadığı, kendilerini tembelleştirmediği, İnternetin sosyal ilişkilerini hiçbir zaman bozmadığı, İnternette dolaşmanın arkadaşlarıyla daha az vakit geçirmelerine engel olmadığını, İnternette dolaşmalarının ders başarılarını düşürmediğini, İnternette dolaşmalarının aile içi iletişimlerini azaltmadığını, uykusuz kalmalarına neden olmadığını ve ahlaki açıdan zararlı olduğunu düşünmedikleri ortaya çıkarken; 8. sınıf öğrencilerinin çoğunlukla, 7. sınıf öğrencilerinin bazen ve 6. sınıf öğrencilerinin ise hiçbir zaman İnternetin kendilerine zaman kaybettirdiğini düşünmedikleri bulunmuştur.

6. ve 7. sınıflarda her zaman, 8. sınıflarda ise bazen öğrencilerin bağlandıkları İnternet sitelerini ailelerinin kontrol ettikleri; ayrıca sırasıyla 7., 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin ailelerinin İnternet kullanımı için kendilerine her zaman süre sınırlaması koydukları; süre sınırlamasına uyan grubun ise en yüksek oranda sırasıyla her zaman 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin İnternet kullanımlarına yönelik olarak ailelerinin, çok fazla İnternete bağlandıklarını çocuklarına söylemeleri ise 8. ve 7. sınıf öğrencileri için her zaman, olmasına rağmen, 6. sınıf öğrencileri için hiçbir zaman olarak belirtilmiştir.

Öneriler

Araştırma sonuçları genel olarak, öğrenenlerin ödevlerine ilişkin araştırmalar yapmak için bilişim kaynaklarından yararlanmakta olduklarını, bununla birlikte

hazır ödev sitelerinden yararlanma, çevrimiçi bilgiyi kaynak göstermeden olduğu gibi kopyalama gibi etik dışı davranışları da gösterebildiklerini ortaya koymaktadır. Özellikle yaşla birlikte İnternet kullanım konusunda kendilerine zaman sınırı koyamamalarının İnternet bağımlılığı riskini artırdığı düşünülmektedir. Buradan hareketle sınıf içi uygulamalara ve bağlı olarak öğretmen yetiştirme süreçlerine ilişkin şu önerileri getirmek olanaklıdır:

İlköğretim öğrencilerine bilgisayar ve İnternetin doğru, etik kurallara uygun ve verimli kullanımının öğretilmesi, bilinçli bilgisayar/İnternet okuryazarı gençlerin yetiştirilebilmesi için “Bilişim Teknolojileri” dersi 1-8. sınıflarda zorunlu ders olarak öğretim programında yer almalıdır.

Günümüzde sadece bazı eğitim fakültelerinde seçmeli ders olarak okutulan bilişim etiği ile ilgili dersler tüm öğretmen grupları için zorunlu hâle getirilebilir.

Doğru İnternet kullanımı, İnternet bağımlılığı, siber zorbalık gibi konularda öğrencilere, öğretmenlere ve velilere yönelik seminer, konferans vb. etkinlikler artırılmalıdır.

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer sonuç gerek öğrencilerin eriştikleri İnternet adresleri konusunda; gerek öğretmenler-eğitim kurumları gerekse aileleri tarafından bir yönlendirme almıyor olduklarıdır. Bilişim kaynaklarının kullanım yoğunluğunun günümüzdeki artışı ve buna koşut olarak MEB bünyesinde gerçekleştirilen projeler düşünüldüğünde, öğrencilerin bu konudaki öz-denetim becerilerinin geliştirilmesi, ailelerin güvenli İnternet kullanımı konusunda bilgilendirilmesi, yanı sıra güvenli İnternet paketi gibi zararlı içeriklere erişimin engellenmesine dönük donanım ve yazılım boyutunda tedbirlerin geliştirilmesi ve bu süreçlere ilişkin bilimsel ilginin artırılması gibi bir grup öneri getirmek olanaklıdır.

Türkiye genelinde ilk ve orta öğretim öğrencilerinin bilgisayar ve İnternet kullanımlarına dönük araştırmalar her yıl gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri de dikkate alınarak tekrarlanabilir.

Kaynaklar

- Akkoyunlu, B. (2001). Öğretmenlerin internet kullanımları üzerine bir çalışma. *Journal of Qafqaz University*, Güz Dönemi (8), 57-66. 9 Temmuz 2009 tarihinde <http://www.qafqaz.edu.az/journal/BUKET%20AKKOYUNLU.pdf> adresinden alınmıştır.

- Aksüt, M., Özer, İ. Gündüz, A. ve Kaşıkçı, P. (2008). *İlköğretim öğrencilerinin internetten yararlanmalarına ilişkin anne-baba tutumlarının değerlendirilmesi*. Akademik Bilişim 2008, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 30 Ocak–01 Şubat, Çanakkale.
- Arnas, Y. A. (2005). 3–18 yaş grubu çocuk ve gençlerin interaktif iletişim araçlarını kullanma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 7 Mart 2011 tarihinde <http://www.tojet.net/articles/449.pdf> adresinden alınmıştır.
- Aydın, A., Taşdemir, T., Üçüncü, K., Gedik, T. ve Yıldırım, İ. (2008). “Lisans öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanım alışkanlıklarına ilişkin bir araştırma (KTÜ Örneği)”. *İstatistik Araştırma Sempozyumu* TUIK 8-9 Mayıs, Ankara.
- Ayhan, B. ve Balcı, Ş. (2009). Kırgızistan’da üniversite gençliği ve İnternet: Bir kullanımlar ve doyumlar araştırması. *Ahmet Yesevi Üniversitesi Bilgi Dergisi* Kış 2009, 48, 13–40.
- Ayık, Z. Y. (2008). Evde, okulda ve İnternet kafelerde öğrencilerin bilgisayar algılamaları ve tercih ettikleri uygulamaların karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 22 (2), 142–156. 3 Mart 2011 tarihinde http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=84535_2b175b96596be6aa1d36ef37ad1f8f46 adresinden alınmıştır.
- Bakay, M. E. (2001). *İzmir’de lise öğrencilerinin internet kullanma koşulları ve yeterlilik düzeyleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Balcı, Ş. ve Ayhan, B. (2007). Üniversite öğrencilerinin internet kullanımları ve doyumları üzerine bir saha araştırması. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, Temmuz 2007, 174–197. 7 Mart 2011 tarihinde <http://www.iletisim.selcuk.edu.tr/dergi/gs/temmz2007.pdf> adresinden alınmıştır.
- Balcı, Ş. ve Tarhan, A. (2007). Siyasal bilgilenme ve İnternet: 22 Temmuz 2007 genel seçimleri’nde bir kullanımlar ve doyumlar araştırması. *Medya ve Siyaset Uluslararası Sempozyumu*. Cilt 1. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi 15–17 Kasım, İzmir.

- Balkı, E. ve Saban, A. (2009). Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin algıları ve uygulamalar: Özel esentepe ilköğretim okulu örneği. 7 Mart 2011 tarihinde <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden alınmıştır.
- Balta, Ç. Ö. ve Horzum, B. (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1), 189–205.
- Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (2007). *SAFER İnternet Forum 2007 konulu uluslar arası ikinci konferans katılım raporu 20–21 Haziran 2007 Lüksemburg*. 7 Mart 2011 tarihinde http://www.aile.gov.tr/files/SAFER_İNTERNET_FORUM_2007_SAFER_İNTERNET_FORUM_2007_SON.DOC adresinden alınmıştır. [<http://www.aile.gov.tr/dosya/?Id=146>]
- Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (2008). *İnternet kullanımı ve aile araştırması*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları Bilim Serisi 133.
- Beşli, Z. (2007). *Teknoloji ve toplum: Ortaöğretim öğrencilerinde teknoloji kullanımı ve etkileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Beyhan, C. (2011). Bilinçli internet kullanımı. T.C. İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi. 3 Mart 2011 tarihinde http://www.arem.gov.tr/makale/ic_guvenlik/blinclli_int_kull.htm adresinden alınmıştır.
- Budde. (2011). Global - İnternet - Search Engines, Websites & İnternet User Statistics (Global-İnternet-Arama Motorları, Web Siteleri ve İnternet kullanım İstatistikleri.). 3 Mart 2011 tarihinde <https://www.budde.com.au/Research/Global-İnternet-Search-Engines-Websites-İnternet-User-Statistics.html> adresinden alınmıştır.
- Cengizhan, C. (2003). Bilgisayar ve internet bağımlılığı. *IX. Türkiye’de İnternet Konferansı*. 7 Mart 2011 tarihinde <http://inet-tr.org.tr/inetconf9/bildiri/55.zip> adresinden alınmıştır.
- Cengizhan, C. (2005). Öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımında yeni bir boyut: Bağımlılık. 24 Ağustos 2009 tarihinde

- <http://mimoza.marmara.edu.tr/~cahit/Yayin/bildiri/PDR2005Bil/PDR2005-Bildiri.pdf> adresinden alınmıştır.
- Ceyhan, E. (2010). Ergen ruh sağlığı açısından risk faktörü: İnternet bağımlılığı. 18 Şubat 2011 tarihinde http://www.imef.org.tr/İnternet-Psikolojisi/235-Ergen-Ruh-Sagligi-acisindan-risk-faktoru_-İnternet-Bagimlilik.html adresinden alınmıştır.
- Comscore (2009). *İnternet users in Turkey spend more time online and consume more pages than users in other European Countries*, [Press Release]. 7 Mart 2011 tarihinde http://www.comscore.com/Press_Events/Press_Releases/2009/5/Turkey_has_Seventh_Largest_Online_Audience_in_Europe adresinden alınmıştır.
- Çatlıoğlu, H. ve Kutluca, T. (2008). Matematik öğretmeni adaylarının öğrenme ortamlarında İnternet kullanımına yönelik görüşleri. *IETC2008, 8th International Educational Technology Conference*, 6–9 May, Eskişehir. 7 Mart 2011 tarihinde <http://www.ietc2008.anadolu.edu.tr/online.php> adresinden alınmıştır.
- Demir, S. (2001). *Öğretim elemanları ve öğrencilerin internetin öğretim amaçlı kullanımına ilişkin görüş ve tutumlarının incelenmesi (Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Doğan, Z. (2004). *Üniversite öğretim elemanlarının eğitimde internet kullanma durumları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Döner, C. (2011). *İlköğretim öğrencilerinde internet bağımlılığının farklı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ersoy, A. (2002). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin internet kullanma durumları*. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Ersoy, A. ve Yaşar, Ş. (2002). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin İnternet kullanma durumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1 (4), 401–426. 3 Mart 2011 tarihinde http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2003_cilt1/sayi_4/401-426.PDF adresinden alınmıştır.

- Eurobarometer. (2008). *Towards a safer use of the İnternet for children in the EU – a parents' perspective: Analytical report*. 3 Mart, 2011 tarihinde http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_248_en.pdf adresinden alınmıştır.
- Fidancıoğlu, H., Beydağ, K. D., Gök-Özer, F. ve Kızılkaya, M. (2009). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin İnternet kullanımına yönelik görüşleri. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(1), 1–9.
- Gökçearsan, Ş. (2005). *İlk ve ortaöğretim öğrencilerinin evde bilgisayar kullanımına ilişkin öğrenci ve veli görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gündüz, Ş. ve Özdiç, F. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin internet öz-yeterlikleri. 7 Mart 2011 tarihinde <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/204.doc> adresinden alınmıştır.
- Günüç, S. (2009). *İnternet bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı demografik değişkenler ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 2010. 24 Ağustos 2011 tarihinde <http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/viewArticle/910> adresinden alınmıştır.
- IWS: İnternet World Stats. (2010). *Top countries in internet usages*. 3 Mart 2011 tarihinde <http://www.İnternetworldstats.com/top20.htm> adresinden alınmıştır.
- Karaman, M. K. ve Kurtoğlu, M. (2009). Öğretmen adaylarının internet bağımlılığı hakkındaki görüşleri. *Akademik Bilişim 2009*, Şanlıurfa.
- Kavuk, M. (2011). *İlköğretim öğrencilerinde sanal zorbalığın incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kayri, M. ve Çakır, Ö. (2010). An applied study on educational use of Facebook as a Web 2.0 tool: The sample lesson of computer networks and communication. 15 Şubat 2011 tarihinde

- <http://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1009/1009.0402.pdf> adresinden alınmıştır.
- Kelleci, M. (2008). İnternet, cep telefonu, bilgisayar oyunlarının çocuk ve gençlerin ruh sağlığına etkileri, *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 7(3), 253–256. 24 Ağustos 2009 tarihinde <http://www.korhek.org/khb/khb-007-03-253.pdf> adresinden alınmıştır.
- Keser, Ö. N. ve Buzlu, S. (2005). Problemlı İnternet kullanımını belirlemede yardımcı bir araç: “İnternette bilişsel durum ölçgeği” nin üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirliği. *Bağımlılık Dergisi*, 6(1), 19-26. 7 Mart 2011 tarihinde <http://www.bagimlilikdergisi.com/pubfiles/cilt6sayi1003.pdf> adresinden alınmıştır.
- Köse, S., Gencer, A.S. ve Gezer, K. (2007). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları. *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 44–54, 20 Ağustos 2009 tarihinde <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/say%FD%2021/SAYI%2021.pdf> adresinden alınmıştır.
- Küçük, M. (2002). *Öğretim elemanlarının İnternet’i araştırma amacıyla kullanma durumları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- MEB (2004). *İnternet Etiği: 18.08.004 tarih ve 2004/61 sayılı genelge*. 7 Mart 2011 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular/İnternetEtiği/İnternetetiği1.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEB (2008). *Öğretmen yeterlikleri*. Ankara: MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Mutlu, M. E. ve Gülen, M. F. (2002). Açıköğretim öğrencilerinin İnternet kullanım alışkanlıkları. *Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu 23–25 Mayıs*, Eskişehir.
- Oğuz, B., Zayim, N., Özel, D. ve Saka, O. (2008). Tıp öğrencilerinin İnternette bilişsel durumları. *Akademik Bilişim 2008 30 Ocak–1 Şubat*, 1-6. 7 Mart 2011 tarihinde <http://ab.org.tr/ab08/bildiri/90.doc> adresinden alınmıştır.
- Okay, Ş. (2010). Teknik öğretmen adaylarının İnternet kullanım amaçlarının incelenmesine ilişkin bir araştırma. *Makine Teknolojileri Elektronik Dergisi*, 7(1), 97–109. 24 Ağustos 2011 tarihinde

http://www.teknolojikarastirmalar.com/pdf/tr/01_2010_7_1_71_467.pdf
adresinden alınmıştır.

Orhan, F. ve Akkoyunlu, B. (2004). İlköğretim öğrencilerinin İnternet kullanımları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 107–116. 3 Mart 2011 tarihinde

http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=4306_53f90664b477d4c48c6f315fbfacbe90 adresinden alınmıştır.

Özenç-Uçak, N. (2007). İnternet use habits of students of the department of information management. Hacettepe University, *The Journal of Academic Librarianship*, 33(6), 697–707.

Özkul, A.E. ve Mutlu, M.E. (2000). Açıköğretim öğrencilerinin İnternet kullanım alışkanlıkları. *BTIE 2000 Konferansı 15–17 Mayıs*, Ankara.

Sabancı, B. (2005). *İlköğretimde çalışan branş öğretmenlerinin İnternet kullanma durumları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Şahin, M. C. (2009). Yeni binyılın öğrencileri'nin özellikleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 155–17, 7 Mart 2011 tarihinde http://www.anadolu.edu.tr/arastirma/hakemli_dergiler/sosyal_bilimler/ozler/9_2.aspx adresinden alınmıştır.

Taşpınar, M. ve Gümüş, Ç. (2005). Ülkemizde İnternet kafelerin ortam kullanıcı profili. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 80–93, 3 Mart 2011 tarihinde <http://www.e-sosder.com/dergi/1480-93.pdf> adresinden alınmıştır.

Tavşancıl, E. ve Keser, H. (2001). İnternet kullanımına yönelik Likert tipi bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 34(1–2), 45–60.

Tavşancıl, E. ve Keser, H. (2002). İnternet kullanımına yönelik Likert tipi bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 1(1), 79–100.

Tel, M. ve Köksalan, B. (2009). Günümüzde yeni bir boş zaman aktivitesi olarak internet: Öğretim üyesi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(28), 262–272, 3 Mart 2011 tarihinde <http://www.e-sosder.com/dergi/28262-272.pdf> adresinden alınmıştır.

- TİB: Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (2010). *Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği 28 Temmuz 2010*. 7 Mart 2011 tarihinde <http://www.tib.gov.tr/content/elektronik-haberle%C5%9Fme-sekt%C3%B6r%C3%BCnde-t%C3%BCketici-haklar%C4%B1y%C3%B6netmeli%C4%9Fi-%E2%80%9Cİnternetin-g%C3%BCvenli kullan%C4%B1m%C4%B1%E2%80%9D> adresinden alınmıştır.
- TİB: Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (2011). *Çocukların sosyal paylaşım sitelerini kullanım alışkanlıkları araştırması raporu*. 7 Mart 2011 tarihinde http://www.guvenliweb.org.tr/istatistikler/files/Cocuk_sosyal_paylasim_ara_stirma_raporu.pdf adresinden alınmıştır.
- Tuti, S. (2005). *Eğitimde bilişim teknolojileri kullanımı performans göstergeleri, öğrenci görüşleri ve öz-yeterlik algılarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yağız, E. (2007). *Oyun-tabanlı öğrenme ortamlarının ilköğretim öğrencilerinin bilgisayar dersindeki başarıları ve öz-yeterlik algıları üzerine etkileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yükselgün, Y. (2008). *İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin İnternet kullanım durumlarına göre saldırganlık ve sosyal beceri düzeylerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Summary

INTERNET USAGE OF PRIMARY EDUCATION SECOND STAGE STUDENTS IN TERMS OF GRADES

Gülcan NUMANOĞLU* Şafak BAYIR**

When the fact that Internet has become a part of our daily lives is taken into consideration, it is seen that displaying evaluations related to the Internet usage of students is a necessity in order to protect new generation from the possible harms that can occur in Internet environment and to provide training for raising awareness while utilising Internet to primary education students within educational settings via teachers and parents. Therefore, the aim of this research is to determine Internet usage of primary education second stage students in terms of their grades.

Methodology

The study group of this descriptive research consists of the 6th, 7th and 8th grade students attending a primary education state school in Ankara in the academic year 2009-2010. The distributions of the students in terms of grades are as follows respectively: 33,8% at 6th grade, 32,7% at 7th grade and 33,5% at 8th grade and also the total number of the students participated in the research is 471. Frequencies and percentages were utilised in the analyses of the data included in the questionnaire developed by researchers and field specialists.

Findings

General Characteristics of the Students

It was found out that 31,8% of 6th grade, 30,1% of 7th grade and 32,3% of 8th grade students included in the research have computers at their homes and their

Address for correspondence: * Uzman, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, numan@ankara.edu.tr,

**Yrd. Doç. Dr., Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, safakbayir@karabuk.edu.tr

Internet usage is as follows respectively: 31,2%, 30,6% and 3%. It was observed that 10,8% of 6th grade and 17% of 8th grade students use Internet for 3-4 years and 12,7% of 7th grade students use Internet for 1-2 years. The ratio of students who uses Internet for 9 years or above varies between 0,8% and 1,7%. Furthermore, the ratio of students who uses Internet every day is as follows respectively: 8,9% for 6th, 11,5% for 7th and 13,6% for 8th grades students. Besides, the lowest ratios are as follows: 3,6% of 6th and 4,2% of 8th grades students state that they use Internet for 4 hours or above, moreover, 3,2% of 7th grade students state that they use Internet daily for 3 hours. 22,5% of 6th and 18,3% of 7th grades students state that they set time limitation while using Internet. The percentages of students who download ready-made homework are as follows respectively: 4,7% for 6th, 4,5% for 7th and 3,8% for 8th grades students.

Purposes of Internet Usage

27,7% of 6th grade students state that they sometimes use Internet for sending and viewing messages, 28,6% of 7th grade students state that they always use Internet for sending and viewing messages and 34,2% of 8th grade students state that they sometimes use Internet for sending and viewing messages. 40,3% of 6th and 37% of 7th grades students state that they always use Internet in order to do research for their homework and 41,8% of 8th grade students state that they usually use Internet in order to do research for their homework. 31,4% of 6th and 27,8% of 8th grades students state that they never use Internet for reading newspaper, magazine etc. and 27,3% of 7th grade students state that they rarely use Internet for reading newspaper, magazine etc. It was found out that 34% of 6th, 36,4% of 7th and 32,3% of 8th grades students always use Internet for chat (MSN, ICQ, Facebook etc.). 27,7% of 6th grade students state that they usually use Internet for playing games, 27,9% of 7th grade students state that they always use Internet for playing games and 29,1% of 8th grade students state that they sometimes use Internet for playing games. 26,4% of 6th grade students state that they always/usually use Internet to do research on the subjects that they are interested in, 35,1% of 7th grade students state that they always use Internet to do research on the subjects that they are interested in and 31% of 8th grade students state that they usually use Internet to do research on the subjects that they are interested in. 32,1% of 6th, 33,1% of 7th and 37,3% of 8th grades students state that they always use Internet for activities such as listening to music, watching videos etc.

States of Deciding Website Addresses While Using Internet

30,2% of 6th grade students participated in the research state that their teachers sometimes recommend website addresses to them that they utilise, 37,7% of 7th and 39,2% of 8th grades students participated in the research state that their teachers never recommend website addresses to them that they utilise. It was found out that all students at all grades usually decide Internet websites addresses that they utilise according to their friends' recommendations. Besides within this context, the states of deciding Internet websites addresses that they utilise according to their parents' recommendations are as follows: "always" for 27,7% at 6th, "sometimes" for 28,6% at 7th and "never" for 31% at 8th grades students. The states of deciding Internet websites addresses that they utilise according to newspaper, magazine etc. are "never" with an increasing ratio in terms of grades. 49,7% of 6th, 61% of 7th and 62% of 8th grades students state that they always decide Internet websites addresses that they utilise by search engines.

Opinions on Benefits of Internet Browsing

53,5% of 6th, 71,4% of 7th and 59,5% of 8th grades students state that they always benefit from Internet for accessing to the resources that they request. 30,2% of 6th, 36,4% of 7th and 34,2% of 8th grades students state that they always think that Internet is beneficial in terms of providing opportunities of synchronous information transfer. 26,4% of 6th, 37% of 7th and 38,6% of 8th grades students state that they always think that Internet browsing is beneficial in terms of stress and relaxation. The percentages of the students who state that Internet browsing is sometimes beneficial in terms of increasing their achievements within courses are as follows respectively: 26,4% at 6th, 28,6% at 7th and 33,5% at 8th grades students. 32,1% of 6th, 37% of 7th and 26,6% of 8th grades students state that they can always express themselves freely on Internet.

Opinions on Detrimental Effects of Internet Browsing

34% of 6th, 31,2% of 7th and 37,3% of 8th grades students state that use of Internet prevents them from studying their lessons. 27,3% of 7th grade students state that Internet sometimes makes them waste time and 28,5% of 8th grade students state that Internet usually makes them waste time but on the other hand 26,4% of 6th grade students state that they never agree with this issue. 27% of 6th grade students state that Internet never causes an addiction, on the contrary, 37% of 7th and 27,2% of 8th

grades students state that Internet always causes an addiction. 33,3% of 6th, 33,1% of 7th and 27,2% of 8th grades students state that browsing Internet never makes them lazy. 54,4% of 8th grade students state that they think that Internet never damages their social relationships, 48,7% of 7th and 38,4% of 6th grades students support this opinion with the given ratios. 40,3% of 6th, 32,5% of 7th and 32,3% of 8th grades students state that browsing Internet never causes decreases in their course achievements. 7th grade students participated in the research state that browsing Internet never causes decreases in their communication within their families with the highest ratio, besides, 6th and 8th grade students share this opinion. 50,9% of 6th, 48,7% of 8th and 42,9% of 7th grade students state that use of Internet never causes sleeplessness. 57% of 8th, 48,4% of 6th and 40,9% of 7th grades students state that they never think that use of Internet is harmful in terms of ethics.

Parents' Opinions towards Internet Usage

35,2% of 6th and 32,5% of 7th grades students state that their parents always control websites that they access. Also, 29,1% of 8th grade students state that their parents sometimes control websites that they access. 43,5% of 7th, 41,5% of 6th and 38% of 8th grade students state that their parents always set time limitations for their Internet usage. As it is seen from the values, 7th grade students have the highest ratio. Despite the fact that the highest ratio related to time limitation belongs to 7th grade students, it was seen that the group who always obey this rule is 6th grade students. On the other hand, 39,6% of 7th and 32,3% of 8th grades students state that they always obey the rule of time limitation set by their parents. The ratios related to the issue of their parents' complaints about accessing Internet too much are as follows: 36,7% of 8th and 30,5% of 7th grades students state that their family always tell them that they access Internet too much. However, 31,4% of 6th grades students state that their family never tell them that they access Internet too much.

Result

It was seen that the majority of 8th grade students have computers at their homes; moreover, all students at all grades use computer every day, besides, 6th and 8th grades students use Internet for 3-4 hours and 8th grade students do not set time limit for themselves while using Internet. It was found out that 7th grade students state that they can access various resources that they want via Internet with the highest ratio on benefits of Internet browsing, all students at all grades state that

their teachers do not recommend any website addresses to them that they utilise, 6th, 8th and 7th grades students primarily decide website addresses that they utilise according to their friends' recommendations respectively, however, 6th grade students always, 7th grade students sometimes and 8th grade students never decide website addresses that they utilise according to their parents' recommendations. It was seen that students' use of Internet for activities such as listening to music, watching videos etc. always increases with the increase in grades. Furthermore, it was found out that 8th grade students sometimes use Internet for downloading programs, all students at all grades never use Internet for viewing television programmes and designing a website, besides, all students at all grades with the highest ratio at 6th grade students never use Internet for reading newspaper, magazine etc. 7th and 8th grades students state that Internet always causes an addiction, on the contrary, 6th grade students state that Internet never causes an addiction. When the grades are taken into consideration, it was observed that the parents of 6th and 7th grades students control websites that the students access more than 8th grades.